

“La imatge del crepuscle ajuda a fer visible el sentit del cicle de la vida”

Carles Duarte i Montserrat (Barcelona, 1959) publica a 3i4 el llibre de poemes *Alba del vespre*. Ja té publicats més de trenta reculls de versos, molts dels quals han estat traduïts a diverses llengües.

—L'epígraf, d'Empèdocles, diu que en morir només hem albirat una petita part de la vida, i el colofó, un fragment de la Poètica d'Aristòtil en què torna a aparèixer Empèdocles, parla del vespre com a vellesa del dia. Com que el títol té resonàncies de totes dues idees, cal deduir que tots dos filòsofs formen part de la gestació del llibre?

—Sí. En l'origen del llibre hi ha la lectura de tots dos. Empèdocles, em penso, és un dels savis més lúcids dels presocràtics. I hi ha, també, la consciència que el crepuscle, el capvespre, és una metàfora que ajuda a fer visible el sentit del cicle de l'existència. *Alba del vespre* és una expressió que coneixia, no és cap invenció meua, és una expressió del món dels pescadors. És el moment en què el Sol s'ha post i encara no es veuen les estrelles.

—Aquesta expressió dona títol a una sèrie de tres poemes, però, poc o molt, és present en la major part dels altres, no?

—Sí. El llibre és un dels més personals que he escrit darrerament. Unes altres vegades he escrit en col·laboració amb artistes plàstics com a font d'inspiració, he fet traduccions o m'he plantejat obres que arrenquen d'unes altres obres preexistents. En aquest cas hi ha una reflexió que cohesionava el llibre i que els tres poemes de la sèrie reflecteixen d'una manera més directa i literal, però que amara, impregna, defineix i modela tot el recull.

—El fet d'haver elaborat un llibre a partir d'aquesta reflexió indica que penseu que ja us heu fet vell o sou a les portes de ser-ho?

—Diguem que la meua vida ha passat per moments successius en què els somnis, els projectes i les il·lusions tenien una dimensió diferent, i no és que m'atribueixi la condició de vell, però sí la d'una persona que ha viscut, que se sent joiosa o feliç de les experiències que l'han modelat i que ara es troba amb una mirada als ulls que el convida a fer una reflexió

JORDI PLAY
Carles Duarte i Montserrat publica a l'editorial 3i4 el llibre de poemes *Alba del vespre*.

integral del que han estat fins ara els seus dies.

—“La teua mort i la meua”, diu el títol d'un poema. El poeta ja sap que viure amb els morts és, doncs, una obligació dels supervivents.

—Així és. Els morts continuen existint en els qui els hem sobreviscut i miren el món a través nostre. Hi ha una consciència del jo personal que transcendeix la trajectòria individual de cadascú perquè incorpora la vida dels qui ens han precedit, que hem estimat i que ens han influït. Nosaltres no existim com una irrupció en el buit, sinó que ens construïm amb els llibres que hem llegit i les persones que hem estimat. Per tant, els morts formen part de la nostra biografia, i mentre hi siguem existiran en nosaltres.

—Feu referència a molts llocs, però els poemes no són gens geogràfics. Perquè el lector vegi més el poeta que no pas l'espai?

—Tots els escenaris són compartits. Són emocions, reflexions, suscitées per un paisatge determinat. No són poemes descrip-

tius, sinó poemes que conflueixen en l'ànima del llibre.

—El mar és inesgotable, com demostreu.

—És l'origen i la fi. És d'on venim i on anem a trobar els nostres morts. És l'infinit, el silenci, l'oblit. És el batec de la terra, del cor, del paisatge. En aquest llibre faig servir la imatge antiga, del mar, suor de terra. Jo sento la necessitat imperiosa de tornar al mar. És la idea de retrobament, d'adquisició de consciència, i alhora de fragilitat i d'immensitat. De formar part del món sense posseir res en un fil que generació rere generació es va teixint com les onades. El mar és, per a mi, un dels grans temes de la meua literatura i de la meua vida.

—Què vol dir el mot *tensho*, títol del darrer poema?

—És un mot japonès que remet a la idea de nova era, de ressorgiment, i és el fruit de la meua col·laboració amb l'artista japonès Wataru, del diàleg que vam mantenir a l'entorn del sisme marí, de la desconnexió entre l'ésser humà com a constructor de refugis d'artificiositat i la naturalesa. L'alba del vespre del poema es pot associar amb la idea de vellesa, de final de trajecte, però porta la idea de ressorgir, que és la clau de tot el llibre.

Lluís Bonada